ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1965

Vyhlásené: 23.09.1965 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

95

VYHLÁŠKA
Štátnej banky československej
z 31. júla 1965
o úverovaní socialistických organizácií a o úrokoch

Štátna banka československá (ďalej len „banka“) ustanovuje podľa § 391 ods. 2 zákona č. 109/1964 Zb.:

Prvá časť
Všeobecné ustanovenia

§ 1

(1) Podľa tejto vyhlášky poskytuje banka prevádzkové a investičné úvery štátnym hospodárskym organizáciám a prevádzkové úvery*) výrobným a spotrebným družstvám (ďalej len „organizáciám”).

(2) Banka môže poskytovať organizáciám aj iné druhy úverov, než sú uvedené v tejto vyhláške. O zavedení týchto úverov rozhodne ústredie banky.

(3) Organizácie a odborové riaditeľstvá predkladajú v priebehu zostavovania plánu banke svoje požiadavky na úver a banka tieto požiadavky uvádza prostredníctvom úverového plánu do súladu s celospoločenskými potrebami.

§ 2

(1) O úverovaní uzaviera banka úverové zmluvy s odborovými riaditeľstvami a organizáciami.

(2) Úverová zmluva môže sa zmeniť alebo zrušiť dohodou zmluvných strán. Zmeny úverovej zmluvy sa vykonávajú dodatkovou úverovou zmluvou. Banka je oprávnená úverovú zmluvu pred uplynutím doby jej platnosti celkom alebo čiastočne vypovedať, prípadne zmeniť v prípadoch dohodnutých v úverovej zmluve podľa zásad úverovej a úrokovej politiky ustanovených vládou; namiesto výpovede alebo zmeny úverovej zmluvy je banka oprávnená odmietnuť úver v jednotlivých prípadoch.

(3) Pre uzavieranie úverových zmlúv sa nepoužijú ustanovenia § 153 ods. 2 a 3 zákona č. 109/1964 Zb.

§ 3

Banka preveruje, či sa úver použil spôsobom dohodnutým v úverovej zmluve.

Druhá časť
Prevádzkový úver

Oddiel 1
Druhy prevádzkových úverov a úverové zmluvy o poskytovaní prevádzkových úverov

§ 4

(1) Ako prevádzkové úvery poskytuje banka organizáciám úver na obežné prostriedky a v mimoriadnych prípadoch aj úver na mzdy.

(2) V prípade potreby poskytuje banka úver na doplnenie fondu technického rozvoja odborového riaditeľstva.

§ 5

(1) S odborovým riaditeľstvom uzaviera banka (odbor pre odborové riaditeľstvo) úverovú zmluvu o orientačnom rozsahu (ekonomických kritériách), dobe a o rámcových podmienkach pre poskytovanie úverov organizáciám podriadeným odborovému riaditeľstvu. Pritom sa vychádza zo zásad úverovej a úrokovej politiky a z ekonomických kritérií pre poskytovanie úveru, ktoré banka dohodla s príslušným ústredným orgánom na zabezpečenie úverového plánu. Zmluva podľa tohto odseku sa neuzaviera s odborovým podnikom bez pridružených podnikov a účelových organizácií.

(2) S organizáciou uzaviera banka (pobočka) úverovú zmluvu, v ktorej sa určí najmä maximálna výška, doba a podmienky pre poskytovanie úveru. Pritom sa vychádza z úverovej zmluvy uzavretej medzi odborovým riaditeľstvom a bankou.

(3) Úverové zmluvy sa uzavierajú na rok.

Oddiel 2
Podpora podnikania úverom

§ 6

(1) Na podporu podnikania úverom môže banka (pobočka) uzavrieť s organizáciou úverovú zmluvu aj na väčšiu sumu úveru, než zodpovedá úverovej zmluve uzavretej s odborovým riaditeľstvom. Pritom môže uplatniť ako úverovú podmienku zvýšenú úrokovú sadzbu. Podkladom pre to je rozbor využívania obežných prostriedkov a rozbor tvorby a použitia hrubého dôchodku (zisku).

(2) Ak banka odmietne uzavrieť s organizáciou úverovú zmluvu na väčšiu sumu úveru podľa odseku 1, organizácia kryje obežné prostriedky prevyšujúce dohodnutú sumu z hrubého dôchodku (zisku), najmä z rezervného fondu (za predpokladu, že minimálna výška rezervného fondu sa zachová) alebo z fondu pracujúcich.

§ 7

Banka (pobočka) môže v priebehu roka poskytnúť organizácii na podporu podnikateľskej činnosti úver na efektívne potreby i nad výšku dohodnutú v úverovej zmluve s organizáciou. Zmeniť úverovú zmluvu s organizáciou je povinná len v prípade, ak sa dohodne zmena úverovej zmluvy uzavretej medzi bankou a príslušným odborovým riaditeľstvom, a to najviac v rozsahu tejto zmeny.

§ 8

Na podporu podnikania môže banka v priebehu roka znížiť úrokovú sadzbu z úveru (§ 23 ods. 8).

Oddiel 3

Postup pri porušení podmienok úverovej zmluvy a využívanie úveru na zabezpečovanie celospoločenských záujmov

§ 9

(1) V organizácii, ktorá porušuje podmienky úverovej zmluvy, vykoná banka rozbor jej hospodárenia. Na základe tohto rozboru buď úverovú zmluvu celkom alebo čiastočne vypovie alebo zmení, odmietne úvery v jednotlivých prípadoch, alebo dohodne s organizáciou konsolidačné opatrenia, pri plnení ktorých ponechá úverovú zmluvu v platnosti.

(2) Pri zmene úverovej zmluvy môže banka najmä zvýšiť úrokové sadzby alebo viazať ďalšie úverovanie na podmienku, že organizácia bude čiastočne kryť obežné prostriedky z hrubého dôchodku (zisku). Banka je pritom viazaná zásadami úverovej a úrokovej politiky.

(3) Na použitie opatrení podľa odsekov 1 a 2 banka organizáciu vopred upozorní.

(4) Banka môže použiť oprávnenia uvedené v odsekoch 1 a 2 aj v ďalších prípadoch, ktoré ustanoví vláda.

Oddiel 4

Metódy úverovania

§ 10

(1) Pri poskytovaní a používaní prevádzkových úverov sa postupuje podľa jednej z týchto metód:

a) spoločné používanie poskytnutých úverov a vlastných prostriedkov organizácií (úverovanie a zúčtovanie na kontokorentnom účte),

b) používanie poskytnutých úverov oddelene od vlastných prostriedkov organizácií (úverovanie na úverových účtoch pri používaní obratového účtu).

(2) Odbor banky pre odborové riaditeľstvo dohodne metódu úverovania s odborovým riaditeľstvom, pokiaľ ústredie banky nedohodne s príslušným ústredným orgánom metódu úverovania pre celé odvetvie.

Oddiel 5

Úverovanie a zúčtovanie na kontokorentnom účte

§ 11

(1) Úverovanie a zúčtovanie na kontokorentnom účte sa používa u organizácií, ktoré plnia svoje povinnosti voči spoločnosti, efektívne využívajú vlastné zdroje a úver, dodržiavajú úverové podmienky a organizujú svoju evidenciu a rozborovú činnosť tak, že sú schopné preukazovať banke, na aké účely využívajú úver.

(2) Organizáciám, ktoré sú úverované podľa tohto oddielu, sa otvára v banke debetno-kreditný kontokorentný účet. Ku kontokorentnému účtu môžu sa otvoriť podúčty pre závody a splnomocnencov, ktoré slúžia na vykonávanie výplat alebo inkasa príjmov. Banka (ústredie)

dohodne s príslušným ústredným orgánom, v ktorých prípadoch sa pri kontokorentnom úverovaní a zúčtovaní otvárajú samostatné účty pre vybraté druhy úverov.

(3) Organizáciám, u ktorých je otvorený kontokorentný účet, môžu sa zriadiť pre sústreďovanie prostriedkov účelových podnikových fondov samostatné kreditné účty.

§ 12

(1) Na kontokorentný účet organizácia zúčtováva, prípadne odvádza hotovostné a bezhotovostné tržby a iné prevádzkové príjmy s výnimkou priamych účelových dotácií pre jednotlivé fondy, pokiaľ sa pre ne otvorili samostatné účty podľa § 11 ods. 3.

(2) Z kontokorentného účtu organizácia vypláca všetky svoje prevádzkové platby s výnimkou platieb, ktoré uhrádza priamo z účtov uvedených v § 11 ods. 3.

Oddiel 6
Úverovanie na úverových účtoch pri používaní obratového účtu

§ 13

(1) Úverovanie podľa tohto oddielu sa používa u organizácií, u ktorých nie sú splnené podmienky pre úverovanie a zúčtovanie na kontokorentnom účte (§ 11 ods. 1).

(2) Organizáciám, ktoré sú úverované podľa tohto oddielu, sa otvára úverový účet, na ktorom sa poskytuje úver na obežné prostriedky. Úver na obežné prostriedky môže sa poskytovať na viacerých úverových účtoch.

§ 14

Úver sa poskytuje na základe žiadosti organizácie, v ktorej sa uvedie výška obežných prostriedkov v členení dohodnutom v úverovej zmluve, výška voľných prostriedkov prevádzkovej povahy použiteľných na krytie obežných prostriedkov a výška obežných prostriedkov, ktoré podľa úverovej zmluvy nemôžu sa úverovať. Úverovú potrebu organizácia preukazuje banke údajmi súvahy alebo operatívnymi údajmi o vývoji obežných prostriedkov.

§ 15

Úver sa spláca v lehotách a v rozsahu dohodnutom medzi bankou a organizáciou v úverovej zmluve alebo pri poskytnutí úveru. Úver sa spláca z prostriedkov na obratovom účte organizácie.

Oddiel 7
Úver na mzdy

§ 16

(1) Pokiaľ organizácia nemôže zabezpečiť výplatu miezd ani použitím svojho rezervného fondu ani dotáciou z rezervného fondu nadriadeného orgánu, môže požiadať banku o úver na mzdy. V žiadosti uvedie príčiny, ktoré vyvolali nedostatok zdroja, a opatrenia na ich odstránenie.

(2) Pokiaľ potreba úveru na mzdy nevyplýva z trvalých závažných nedostatkov v hospodárení organizácie, môže banka poskytnúť organizácii úver aj na výplatu neskrátených miezd. Pokiaľ potreba úveru na mzdy vyplýva z trvalých závažných nedostatkov v hospodárení organizácie, môže banka poskytnúť úver len na zaručený objem miezd. Súčasne organizácii určí maximálnu lehotu, počas ktorej jej tento úver bude poskytovať.

(3) Po uplynutí určenej lehoty poskytne banka organizácii úver na mzdy na zaručený objem miezd len na záruku orgánu nadriadeného organizácii. Pri prerokúvaní záruky dohodne tento orgán s príslušným orgánom banky podmienky úverovania na záruku, najmä z akých zdrojov a v akej lehote sa zaručený úver splatí. Súčasne sa dohodne riešenie finančnej situácie u organizácie za účasti príslušných orgánov.

(4) Úver na mzdy sa poskytuje na samostatnom úverovom účte.

Oddiel 8
Úverovanie technického rozvoja

§ 17

(1) Náklady na riešenie úloh vedy a techniky pre vlastnú potrebu organizácie, pokiaľ prevyšujú tvorbu rezervy na výdavky budúcich období schválené odborovým riaditeľstvom v pláne organizácie na príslušné obdobie, sa kryjú v prípade potreby úverom na obežné prostriedky.

(2) V prípade časového nesúladu medzi tvorbou zdrojov a potrebou prostriedkov vo fonde technického rozvoja odborového riaditeľstva, môže banka poskytnúť odborovému riaditeľstvu úver na doplnenie fondu technického rozvoja odborového riaditeľstva, pokiaľ odborové riaditeľstvo nemôže použiť iné zdroje. Tento úver sa poskytuje na samostatnom úverovom účte.

Tretia časť
Investičný úver

Oddiel 1
Druhy investičných úverov a úverovej zmluvy o poskytovaní investičných úverov

§ 18

Banka poskytuje organizáciám tieto druhy investičných úverov:

a) investičný úver na odborové investície,

b) investičný úver na podnikové (racionalizačné) investície,

c) krátkodobý investičný (preklenovací) úver na podnikové investície.

§ 19

(1) Úverová zmluva na odborové investície sa uzaviera medzi odborovým riaditeľstvom a bankou (príslušným odborom banky pre odborové riaditeľstvo) a medzi organizáciou a bankou (príslušnou pobočkou banky). Ak ide o odborový podnik bez pridružených podnikov a účelových organizácií, uzaviera sa iba zmluva s odborom banky pre odborové riaditeľstvo podľa odseku 4.

(2) Úverové zmluvy na odborové investície sa uzavierajú spravidla na niekoľko rokov a spresňujú sa ročnými zmluvami.

(3) V úverovej zmluve medzi odborovým riaditeľstvom a bankou (príslušným odborom banky pre odborové riaditeľstvo) sa určuje najmä:

a) celkový objem úveru na odborové investície pre novozačínané stavby a stroje nezahrnuté do rozpočtu budovaných stavieb;

b) rozdelenie celkového objemu úveru na jednotlivé stavby (stroje) a investorov dohodnuté pri výberovom konaní;

c) prevzaté záruky za úvery.

(4) V úverovej zmluve medzi organizáciou a bankou (pobočkou banky) sa určujú najmä objemy úverov na odborové investície, ich časové rozloženie, podmienky pre ich poskytovanie a spôsob a časový plán ich splácania. Ďalej úverová zmluva obsahuje záväzok, že organizácia ihneď splatí úver, ak sa úverované základné prostriedky prevedú z operatívnej správy organizácie.

(5) V úverovej zmluve na podnikové (racionalizačné) investície, ktorá sa uzaviera medzi organizáciou a bankou (príslušnou pobočkou banky), sa určujú najmä menovité úvery na jednotlivé investície, podmienky pre ich poskytovanie, spôsob a časový plán ich splatenia.

Oddiel 2
Úverovanie odborových investícií

§ 20

(1) Úver na odborové investície sa poskytuje v rámci ustanoveného objemového limitu odborových investícií na základe výberového konania.*)

(2) Úver na odborové investície sa poskytuje priamym investorom.

(3) Úver na odborové investície musí sa splatiť najneskoršie do času plánovanej návratnosti týchto investícií.

(4) Celkový rámec úveru, ktorý je povolený na podiel celkového rozpočtového nákladu odborovej investície, sa rozdelí v rovnakom pomere podľa ročných plánovaných úloh (podľa plánu organizácie výstavby). Takto určený ročný podiel úveru na odborové investície prevádza banka podľa dispozícií priameho investora na jeho zdrojový investičný účet. Prípadné nesplnenie alebo prekročenie ročného plánu danej odborovej investície sa vyrovná úpravou podielu úveru v nasledujúcom roku. So splácaním úveru sa začne do jedného mesiaca od plánovaného termínu uvedenia odborovej investície do prevádzky.

Oddiel 3
Úverovanie podnikových investícií

§ 21
Úver na podnikové (racionalizačné) investície

(1) Na podnikové investície intenzifikačného a modernizačného charakteru (strojové i stavebné) poskytuje banka organizáciám pri nedostatku zdrojov na podnikové investície úver.

(2) Úver podľa odseku 1 sa poskytuje na účelné a efektívne akcie, ktoré sa uvedú do prevádzky najneskoršie do dvoch rokov od prvého čerpania úveru.

(3) Organizácia požiada banku o poskytnutie úveru a predloží podklady preukazujúce účelnosť a efektívnosť akcie a pri stavebných akciách časový plán výstavby a jeho zabezpečenie.

(4) Platobné doklady za dodávky a práce na úverovanú investíciu sa vyplácajú priamo z účtu úveru na podnikové (racionalizačné) investície.

(5) Doba splácania úveru na podnikové (racionalizačné) investície nesmie byť dlhšia ako štyri roky. So splácaním tohto úveru sa začne do jedného mesiaca od plánovaného termínu uvedenia podnikovej (racionalizačnej) investície do prevádzky.

§ 22
Krátkodobý investičný (preklenovací) úver na podnikové investície

(1) Krátkodobý investičný (preklenovací) úver môže sa poskytnúť organizácii pri nedostatku vlastných zdrojov na podnikové investície z dôvodu časového nesúladu medzi tvorbou a potrebou zdrojov, pri predstihu dodávok a prác, prípadne aj pri neplnení tvorby vlastných zdrojov v plánovanej výške.

(2) Pri žiadosti o tento úver uvedie organizácia časový plán tvorby zdrojov a spôsob splácania tohto úveru.

(3) Výnos krátkodobého investičného (preklenovacieho) úveru sa prevádza na investičný (zdrojový) účet podnikových investícií postupne podľa toho, ako vzniká nedostatok prostriedkov pri platení vykonaných investičných prác a dodávok.

(4) Krátkodobý investičný (preklenovací) úver sa spláca zo zdrojov na podnikové investície, najdlhšie do jedného roka od jeho poskytnutia; v prípade nevytvorenia plánovanej výšky vlastných zdrojov na podnikové investície na ťarchu podielu organizácie na hrubom dôchodku (zisku).

Štvrtá časť
Úrok

§ 23

(1) Z úveru platí organizácia banke úrok.

(2) Úroková sadzba z prevádzkových úverov je 6 %.

(3) Úroková sadzba z investičného úveru na odborové investície je 8 %.

(4) Úroková sadzba z úveru na podnikové (racionalizačné) investície je 8 %.

(5) Úroková sadzba z krátkodobého investičného (preklenovacieho) úveru na podnikové investície je 6 %.

(6) Úrokové sadzby uvedené v predchádzajúcich odsekoch platia všeobecne, pokiaľ nie je ako podklad pre uzavieranie úverových zmlúv na určitú dobu ustanovená pre niektoré odvetvia, prípadne druhy úverov iná sadzba.

(7) V prípadoch, v ktorých organizácia porušila podmienky úverovej zmluvy, môže banka podľa zásad úverovej a úrokovej politiky zvýšiť sadzbu pri zmene úverovej zmluvy najviac na 12 %.

(8) Podmienky a rozsah znižovania úrokovej sadzby sa ustanovujú v zásadách úverovej a úrokovej politiky.

§ 24

(1) Úroková sadzba z kreditov na účtoch organizácií v banke je 1,8 %.

(2) Odchylné sadzby pre úrokovanie niektorých vkladov organizácií v banke môžu sa ustanoviť v zásadách úverovej a úrokovej politiky.

§ 25

Úroky sa účtujú pozadu, a to najdlhšie za jednoročné obdobie, pričom pre počítanie úroku platí rok za 360 dní.

Piata časť
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 26

(1) Pri prechode na úverovanie podľa tejto vyhlášky sa vlastné obežné prostriedky organizácií s výnimkou výrobných a spotrebných družstiev odvedú do štátnych finančných rezerv; za tým účelom poskytne banka organizácii úver zodpovedajúci svojou výškou obratovému fondu organizácie.

(2) U výrobných a spotrebných družstiev poskytne banka úver so zreteľom na výšku vlastných prostriedkov družstiev a ich prípadné doplnenie úverom poskytovaným z družstevných fondov podľa dohody s príslušným ústredným sväzom.

§ 27

Výnimky a odchýlky z tejto vyhlášky povoľuje ústredie banky.

§ 28

(1) Pokiaľ sa v tejto vyhláške hovorí o odborovom riaditeľstve, rozumie sa odborové (generálne) riaditeľstvo trustu podnikov i riaditeľstvo odborového podniku.

(2) Ustanovenia o odborovom riaditeľstve sa použijú obdobne aj pre národný výbor príslušného stupňa a pre príslušný družstevný sväz; odborom banky sa vo vzťahu ku krajskému národnému výboru a krajskému družstevnému sväzu rozumie krajská pobočka banky a vo vzťahu k okresnému (miestnemu) národnému výboru pobočka banky.

§ 29

Táto vyhláška sa nevzťahuje na organizácie, pre ktoré je povolená výnimka z vládnej vyhlášky o plánovitom riadení národného hospodárstva alebo pre ktoré vláda ustanoví osobitný spôsob plánovitého riadenia, ktorý vyžaduje osobitnú úpravu ustanovení o úvere a úroku.*)

§ 30

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1966.

Generálny riaditeľ:

dr. Pohl v. r.

*) Pre poskytovanie investičných úverov výrobným a spotrebným družstvám platia osobitné predpisy.

*) § 4 vyhlášky Ministerstva financií a Štátnej banky československej č. 92/1965 Zb. o financovaní reprodukcie základných prostriedkov.

*) § 92 vládnej vyhlášky č. 90/1965 Zb. o plánovitom riadení národného hospodárstva.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.